

Het lijfelijke leven van de metafoor

Choreograaf Arno Schuitemaker heeft al een intensieve professionele carrière achter de rug, maar stond nooit eerder zelf op de planken. Dat is spannend, maar voor hem dé manier om zijn fascinatie voor het onderwerp – de metafoor – te delen.

Schuitemaker: 'Hoe de hersenen ons in staat stellen metaforisch te denken is intrigerend.' Metaforen koppelen begrippen die geen verband houden aan elkaar, waardoor eindeloze associaties en dwarsverbanden ontstaan. Die kunnen vervolgens een breed palet aan emoties, ervaringen en indrukken oproepen.

Zijn liefde voor de werking van hersenen uitte hij al in zijn vorige voorstelling *The Fifteen Project*. Daarin nam hij spiegelneuronen onder de loep, die een belangrijke rol spelen bij het creëren van verbondenheid tussen mensen. 'Ik wil graag aan de slag met onderwerpen die mijn nieuwsgierigheid wekken, maar die in mijn optiek ook iets wezenlijks in zich dragen. Hoe hersenen informatie verwerken is essentieel in hoe we de wereld en de ander zien.'

Belangrijke inspiratiebron voor de voorstelling is het boek *I is an Other* van James Grey, waaraan de titel van de voorstelling is ontleend. Door dit boek begon Schuitemaker zijn zoektocht naar de fysieke werking van metaforen. 'Metaforen zijn heel lijfelijk en hebben regelmatig met beweging te maken. We nemen bijvoorbeeld een 'sprong in de tijd'. Omdat we weten hoe het voelt om te springen, kunnen we een dergelijke metafoor vormen.' Het fijnmazige web waarin we denken is moeilijk te vatten en daarom zijn we ons nauwelijks bewust van de invloed van metaforen op ons leven. Voor Schuitemaker is het podium de ideale plek om met deze onbewuste invloed aan de slag te gaan. 'De werking van de metafoor begint bij de waarneming. Zowel de performers als het publiek nemen waar. Door die waarnemingen ontstaan zintuiglijke associaties en wordt er een gezamenlijke ervaring gecreëerd.'

Hij werkte intensief samen met danser Mitchell-lee van Rooij, lichtontwerper Ellen Knops en geluidsontwerper Wim Selles. Het resultaat is een voorstelling waarin het lichaam een klankenwereld openbaart, een stem een ruimte tastbaar maakt en tijd wordt ervaren via de beweging. Schuitemaker heeft de voorstelling zo transparant mogelijk willen houden. 'Het thema is complex en veelomvattend en daarom wilde ik vanuit helder uitgangspunt vertrekken: het lichaam. Vanuit die lichamelijke wordt de werking van metaforen voelbaar gemaakt en wil ik een fysieke ervaring bewerkstelligen, bij performers en publiek.'